

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rându cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 27 Februarie.

Dela întemeierea diariului nostru începând până în ziua de azi am iemas credincioși programului nostru și nici odată nu am aprobat ținuta presei ungurești, care pr dică exclusivism până la granița unde se începe periclitarea intereselor noastre naționale; nici odată nu am dat loc părerilor, cari dora de cătră răvnoitorii biserice și ai națiunii noastre s'ar fi putut subsuma între nerepectarea de legi, sau între mijlocele, cari pot conturba pacea între cetățeni.

Dela era dualismului încôce politica maghiară urmărind unele planuri după părerea fraților magiari mari și ingenioși, dară după a noastră în veci nerealisabile, au pornit pe o cale greșită, și ea în direcțiunea apucată continuă a persevera și acuma.

Condusă de un instinct fatal, și neconținut agitată de cătră presa ungurească cea condusă de unguri de o proveniență prăspată, politica ungurească a creat mai multe legi îndreptate parte mai sub perdea, parte fațăș contra liberei dezvoltări a naționalităților din patrie, prin urmare contra liberei dezvoltări și a poporului român.

Paralel cu asemenea legi a mers guvernul pe calea ordinațiunilor, și năue românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, dar cu deosebire năue celor din Transilvania, ni s'a creat o pozițiune de tot grea, luându-ni-se ajutorul de stat destinat pentru ajutorarea sermane noastre preoțimi, și prin amestec nepermis în afacerile curat interne ale bisericei noastre, s'a făcut în multe casuri ilusorie însăși autonomia noastră bisericească.

Pentru completarea acestor două lucrări cu plan s'a pornit agitațiune pe terenul social, și s'au creat stări de lucruri atât de încordate, încât ori-ce patriot cu mintea și inima la loc, cu fiori trebuie să privească între împregiurările actuali la viitorul patriei noastre.

Programul politice magiare este foarte amplu, și la realizarea lui se lucră după plan precum se vede bine studiat, sau dora mai corect vorbind bine proiectat pe hârtie, căci sfârșitul lucrurilor totdeauna este în mâinile lui Dumnezeu și nu în creerii inferbentați ai omienilor.

Pe terenul instrucțiunii publice ingeniosul plan al politice magiare cu nimica nu e mai inferior ca la celelalte resorturi.

S'a început cu actuala lege de instrucțiune în școlele populare la anul 1868, care azi încă tot nu e executată, și nu e executată pentru-ca ea nu se mai potrivește în planul cel ingenios al politice magiare.

Sunt mulți, cari cer revisiunea acestei legi, alții voesc numai cărpirea ei.

Majoritatea legislațiunii s'a decis pentru modalitatea din urmă.

A urmat la 1879 articolul de lege XVIII prin care limba magiară s'a introdus ca studiu obligat în școlele populare, a urmat la anul 1883 articolul de lege XXX, prin care s'a reformat instrucțiunea publică în școlele medii, și acuma inte și de grabă a urmat legea privitoare la asilele de copii, în care dela anul al treilea începând fie care copil va trebui să se prezenteze nu spre a se întări tru pesce și sufletesce, ci spre a învăța unguresce.

Asemenea măsuri ale guvernului și legislativei au stărnit mari îngrijiri în sinul poporului nostru.

Îngrijirilor noastre le am dat expresiune între marginile legilor din patria noastră cu rezoluțiunea, care trebuie să caracterizeze pe fie-care patriot adevărat.

Ca bărbați rezoluți și conșcii de datorințele lor cătră tron, patrie, biserică și națiune, archiereii români s'au prezentat acolo, unde le e locul ca se vorbescă, s'au prezentat în casa magnaților, și cu rezoluțiunea și bărbăția, care trebuie să caracterizeze pe principii bisericei române, din nou au strigat politice magiare: opresce-te, căci calea, pe care ai apucat poți deveni izvorul celor mai nefaste complicațiuni în patria noastră.

Simțul de datorință cătră tron, patrie, biserică și națiune, a fost totdeauna virtutea cardinală a archiereilor români.

Martirisați decătră presă și curent, întocmai ca pe timpul gôvelor îndreptate contra creștinilor, archiereii români cu vârtute s'au prezentat la locurile lor, și ca totdeauna și în toate acțiunile lor, fără rezervă și au dat părerea lor, condamnând și acesta lege adusă decătră politica magară în interesul unor idealuri în veci nerealisabile, dară totdeauna în detrimentul liberei dezvoltări a poporului român din patrie.

„Și va fi în ziua aceea, tot cel ce ve va ucide pe voi, i-se va păré că aduce gertfă lui Dumnezeu”. Aceste cuvinte ale scripturei ne vin în minte vedând, că și acesta lege, care în rezultatele sale e identică cu nimicirea, cu uciderea dezvoltării noastre naționale atât în parlament cat și în presă se glorifică ca gertfă pe altariul magiarisărei care se forțază cu arme atât de periculoase.

Trăim cu speranța în Dumnezeu părinților nostri care pururea fiind cu noi după blandetele sale nu va depărta mila sa dela noi și pentru rugăciunile lor în pace va ocărui viața noastră, trăim cu speranța în Dumnezeu, care e scutul nostru în fața pericolului, care ne pôte amenința și din pricina acestei legi.

După acestea lăsam se urmeze cuvântările rostite de archiereii nostri în casa magnaților.

Cuvântarea

Escelenței Sale I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, ținută în ședința casei magnaților la 9 Martie a. c.

Escelenția Văstră, Domnule Președinte; Illustri Magnați!

Din cauza unui morb serios, de care pățimesc de un timp încôci, cerând bine voitorea atentiune a Illustriilor Magnați, voiui grăi numai foarte pe scurt la obiectul pus în discuțiune.

Așa cred, că nimene nu va trage la îndoieală, că scopul principal al proiectului de lege este propagarea limbei magiare, în contra căreia, decă ea nu se mână peste marginile naturale și juste, nu se pôte face excepțiune, și din punctul de vedere al statului nici nu este permis să se facă.

Însă durere, teoria și practica de executare a propagării limbei magiare acum nu mai cunôște nici o margine, ba ea se îngagază chiar și la aceea, ce este imposibil; astăzi propagarea limbei magiare este identică cu restringerea totală a limbilor nemagiare, așa dîcînd cu estirparea naționalităților nemagiare din patrie.

Am ajuns deja până acolo, încât mai ales în centrele reuniunilor magiare de cultură fanatismul național nu mai suferă în societate alte limbi din patrie, afară de cea magiară și în unele locuri de cea germână; mai departe, decă românul — o spun acesta ca de exemplu — vine din întemplantare în serviciu la gendarmerie sau la căile ferate — pentru-că de alte aplicări superioare pentru acum abia pôte fi vorba — el este silit să-și magiarizeze numele românesc, decă vrea să aibă pace cu colegii și pôte și cu superiorii sei; tipăriturile oficiale în limbile nemagiare sunt aproape total eliminate din folosire, așa, încât acum de exemplu nu mai poți vedé nici măcar o cărtică de servitori cu text românesc.

Eu pe teritoriul patriei acesteia pretind dela fie-care fiu al ei de naționalitate nemagiară, care aparține clasei mai culte, ca să aibă cunoscînța perfectă a limbei magiare în vorbire și scriere, sau de nu o are, să o învețe, decă numai nu-l dispensază dela acesta etatea înaintată.

Ba eu nu me înstrăinez nici de cătră aceea, ca și particularilor din clasele inferioare, mai bine situați, în special celor de secul bărbătesc, să se dee, pe cât e posibil, cea mai bună și cea mai multă ocaziune, de a învăța limba magiară, mai ales decă

necesitatea acesteia o justifică și referințele mai mărunt ale vieții comune.

Pe lângă acesta însă este datorința mea, ca să scutesc caracterul național al credincioșilor bisericei mele și să-l iau după modestele mele puteri în apărare în contra tuturor încercărilor de o magiarizare forțată; pentru aceea dar eu proiectul acesta, abstrăgînd dela alte scăderi ale lui, ca o instituțiune, care va să pună în lucrare unele mijloce mai năue silitore spre magiarizare, nu-l primesc nici în generalitate, nici în detaliurile sale; și când o declar acesta, cred că fac mai bun serviciu patriei de cât aceea, cari pornind după idei mari nerealisabile, nu pregetază a conturba pacifica concordiă dintre popoarele patriei și prin acesta a deschide isvórele unor rele neprecalculabile și pôte și ale unor pericole comune.

Cuvântarea

Preasânției Sale Domnului episcop Ioan Mețian, Escelenția Văstră, Domnule Presidente! Illustri casa a Magnaților.

Este o datorință patriotică a fie căru cetățen, dar mai ales a celor ce ocupă loc în legislativă, a descoperi sincer și conșciențios înaltelor corpuri legislative, așteptările și dorințele, apoi mulțămirea sau nemulțămirea acelor, pe cari li represintă; și prin acesta pe de o parte a lucra pentru împlinirea acelor așteptări și dorințe, ér pe de alta parte a stăruí pentru delăturarea îngrijirilor și nemulțămírilor acelor, pe cari li represintă.

Conșciu de asemenea datorință patriotică, me ved indemnă și eu a mi ridica cuvântul, în cestiunea de sub pertractare, pentru de a arăta acestei illustre case, că proiectul de lege de sub întrebare, despre asilele de copii, este contra așteptării și dorinței, ba și contra trebuinței acelor, pe cari, am onóre și eu a-i reprezenta aici, și de aceea el cauzează cea mai mare neliniscă, îngrijire și resens, atât la clerul cât și la poporul concređut Archiepiscopiei mele, și tocmai de aceea, acel cler și popor, cu tot dreptul așteptă și dela mine, să-mi ridic cuvântul în acesta illustră casă, pentru delăturarea acelu proiect, și prin acesta pentru delăturarea nemulțămírei și îngrijirei produse de el.

Ba trebuie să mărturisesc înaltă casă, că nu numai clerul și poporul bisericei mele, dar chiar și eu însuși țin acel proiect de o încercare nefericită, care nu numai nu va aduce nici un bine patriei noastre, ci încă va avé urmări daunóse, și așa numai cât va potența și mai mult nemulțămirea celor ce prin acel proiect de lege, se ved neîndreptățiți sau scurtați în drepturile lor.

Nici nu pôte acel proiect avé urmări bune, pentru-că el este necorespundătoriu și agravatoriu din mai multe privințe.

Este necorespundătoriu și agravatoriu acel proiect atât din privințe pedagogice, cât și din privințe sanitare; este necorespundătoriu și agravatoriu din punct de vedere al dreptului natural al părinților asupra copiilor lor; este necorespundătoriu și vătămătoriu din punct de vedere al ingerinței în dreptul autonom al bisericilor din patrie, este necorespundătoriu și agravatoriu din punct de vedere al sporirii sarcinilor, cari și altfel sunt destul de grele asupra poporului, și ceea ce este și mai rău, căci precum spusei, el potențază tot mai mult nemulțămirea unei însemnate părți a cetățenilor din patrie.

Din punct de vedere pedagogic este necorespundătoriu și agravatoriu proiectul de sub pertractare, pentru-că prin el se constring copii, în cea mai fragedă vârstă, când ar avé lipsă de mai multă cruțare, ca să se pótă desvolta liber și bine, dîc se constring acei copilași dela 3 ani în sus, la nisce reguli neusuate, la nisce învățături pentru ei grele, precum este mai ales limba magiară, pentru aceea a cărora ea nu este cea maternă, și încă fără nici un folos practic.

Este necorespundătoriu și agravatoriu acel proiect din privințe sanitare, căci se îndesesc până la

80 de asemenea copii micuți într-o sală, unde și cel mai curat aer se strică, acel aer, de care copilașii pentru conservarea sănătății cât și pentru dezvoltarea lor au atâtă lipsă și trebuință, câtă au chiar și de pâinea de toate zilele; și preste acesta se mai concorde unei singure îngrijitoare, chemată se înlocuiește pe atâtea mame deodată.

Este agravatoriu acel proiect și din punct de vedere al dreptului natural al părinților asupra copiilor lor, căci se iau copii de sub îngrijirea părinților fără voia acestora, și se predau la îngrijitoare străine.

Eu știu, că nu în ale state mai sunt asile de copii mici, dar nu se impune părinților a-și trimite copii în acelea, ci se lasă în voia fie-căruia, a-i trimite, ori nu, precum cere interesul lor. Și așa numai acei părinți își trimit copii în asemenea asile, cari după ocupațiunea lor, absentează în toate zilele de acasă; n'am audiat însă, că și acei părinți se-și trimită copii la asile, cari nu lipsesc de acasă în toate zilele, cari îi pot ține și îngriji înșiși, și n'au nici o lipsă de asemenea asile. N'am audiat nici când se există în vreun stat asemenea lege, ca mamele să fie despoiate de mititeii lor copii, și constrinse a-i condece unor îngrijitoare străine, și atunci când mamele pot fi totdeauna cu copii lor, și-i pot îngriji, cu adevărată iubire de mamă.

Se ȳice cu adevărat în amintitul proiect, ca părinții, cari pot cresce copii lor, n'ar fi siliți a-i trimite la asile. Dacă este se fie așa, atunci pentru ce nu se dechiară din capul locului, de facultativă trimiterea copiilor la asile? pentru ce nu se spune apriat în proiect, că asilele sunt numai pentru acei copii, pre cari înșiși părinții lor ar voi a-i trimite acolo, de bună voie, ȳr nu și pentru acei copii, ai căror părinți nu au nici o trebuință de asemenea asile?

Pentru ce se se lase cutărilor organe oficiale, și nu însuși părinților, dreptul de a alege, se-și trimite sȳu nu copii la asile? Atari organe încredințate cu asemenea drept, s'ar ingera în dreptul și în sanctuariul familiei, până acuma în totȳ lumea scutit de asemenea ingerințe. După acel proiect organele încredințate cu asemenea drept, ar avȳ a cerceta prin familii, cari mame, cum își cresc copilașii dela 3 ani în sus? și de după cum se va pȳrea acelor organe, așa vor dispune, trimiterea copiilor la asile, ori lȳsarea lor în grija părinților.

Se nasce însă întrebarea: în ce mod vor constata acele organe, cum își cresce mama copii? au dȳrȳ vor examina pre părinți și copii se vȳdȳ progresul? și chiar dȳcȳ ar face și acȳsta, se nasce o altȳ întrebare: în cas de divergență între acele organe și părinți, când acelea ar dechiarȳ, cȳ părinții nu și cresc bine pe copii lor; ȳr părinții ar susținea contrariul, cine și cum ar decide aceea divergență?

Din aceste se vede, înalta casȳ! cȳt de mare ingerință se admite prin acel proiect în drepturile familiei; dar tot atȳt de mare ingerință își permite acel proiect și în drepturile bisericilor autonome; pentru cȳ se ȳice în acel proiect, cȳ îngrijitorȳle asilelor au se învețe pe copii și rugȳciuni religioȳse, se înțȳlege de sine, cȳ rugȳciunile acelei religii, în care s'au botezat copii; ȳr de altȳ parte se permite, ca acele îngrijitoare se pȳtȳ fi de ori ce confesiune. Deci se nasce întrebarea: cum va înveȳ o îngrijitoare protestantȳ, care nu cȳnȳșce nici principile, nici rugȳciunile bisericeii greco-orientale, pre copii aparținȳtori acestei bisericeii, rugȳciunile confesiunii lor?

Din toate acestea și alte asemenea motive țȳn și eu proiectul de sub pertractare de o incercare nefericitȳ, carea preȳt sciu și eu amȳresce până în suflet pe popȳrele nemagiare din patrie și mai ales pe poporul romȳn, carele pe de o parte vede, cȳ acel proiect nenorocit acumuleȳ sarcini nȳue asupra lui, sarcini nȳue, pe cari poporul nu le mai pȳte suporta; ȳr de altȳ parte, cȳci poporul romȳn vede în acel proiect o tendință de magiarizare forțatȳ.

Acȳsta nefericitȳ tendință de magiarizare se vede și de acolo, înalta casȳ! pentru cȳ deȳi articolul de lege 30 din 1883 permite nu numai confesiunilor și corporațiunilor, dar chiar și singularilor a și ridica șȳcole medii, din puterile proprii, și mȳcar cȳ atȳt eparchia gr. or. a Aradului cu o jumȳtate milion de suflete, cȳt și comunitatea din Caransebeș, au pȳtiȳonat anii trecuți, pentru concesione de a și ridica pe banii proprii cȳte o asemenea șȳcolȳ medie, în care se-și pȳtȳ cresce mȳcar tinerimea, ce se pregȳtesce pentru preȳție și înveȳtorie în spirit mai religios; totuȳși nici până acuma n'am fost norocoȳși a ne ajunge aceste Jorințe.

Chiar de aceea fie-carele inteligente romȳn se întrebȳ, înalta casȳ! cum se întâmplȳ acȳsta, ca nȳue romȳnilor nu ni se permite a ne ridica, pe banii nostri, șȳcole medii, de cari avem cea mai mare lipsȳ, cȳnd chiar însȳși legea ne dȳ tot dreptul la acȳsta? și cum vine de altȳ parte, de ni se împun acum asilele de copii, de cari noi nu simțȳm nici cea mai puțȳnȳ lipsȳ sȳu trebuință? ȳr rȳspun-

sul ce și-l dȳ fie-carele romȳn inteligente la aceste întrebȳri, nu este decȳt tendinȳa de magiarizare, care de altfel s'a spus pe fațȳ, și în alte locuri; dar de care poporul romȳn se feresce din toate puterile.

Națiunea romȳnȳ, ilustra casȳ! a înveȳtat dela strȳbunii sei, dar chiar și dela compatriȳții sei magiari a și iubi patria, limba și naționalitatea sa, ca și viȳȳta sa, ceea-ce este o vȳrtute frumȳsȳ și laudabilȳ, și de aceea ea se apȳrȳ din toate puterile sale, de ori ce feliu de incercare de amalgamisare, dorind a trȳi și a muri în sinul națiunii și al patriei, în care s'a nȳscut.

Cȳnd prevedinȳa divinȳ, întrȳ adȳnca sa înțȳlepciune a binecȳventat acȳsta patrie iubitȳ cu mai multe popȳre de diferite limbi, n'a facut o farȳ un scop mȳreț, ȳr acel scop mȳreț n'a putut fi altul, decȳt ca acelea popȳre se se iubȳscȳ, și se se ajute unele pe altele reciproc, rivalisȳnd unele cu altele, în culturȳ și luminȳ, pentru ajungerea scopului final al omului.

Diferinȳa de limbȳ sȳu naționalitate nu impedeȳ pe nimenea, înalta casȳ! în iubirea de patrie, cȳci iubirea de patrie nu provine numai din limbȳ, dar și din simțul de pietate, cu care este omul cȳtrȳlocul unde s'a nȳscut, cȳtrȳ vȳtrȳ părinți'or sei, unde a petrecut plȳcutele țȳile ale copilȳriei sale, și cȳtrȳ pȳmȳntul acela așa numit sacru, carele adȳpostesce țȳrina și osemintele părinților sei. De aceea naționalitatea ori cȳrui individ, ca și a ori cȳrui popor fȳrte bine se pȳte imbinda cu patriotismul, farȳ a se eschide una pe alta.

Pentru de a constata acȳsta, ilustra casȳ! nu voiu recurge la alte doveȳdi, ci me voiu provoca numai la vitȳza nȳstrȳ armatȳ, carea de și compusȳ din mai multe naționalități, totuȳși decȳte ori patria a chemat-o întrȳ apȳrarea ei, toți acei bravi sȳu viteji de felu rite limbi, au luptat vitegesce vȳrsȳndȳ și sȳngele pentru apȳrarea iubitei nȳstre patrie și a înaltului tron. De unde se vede dar, înalta casȳ! cȳ și cei de limbi diferite tocmai așa își iubesc patria, ca și cei de o singurȳ limbȳ; dar apoi pentru-ca ei se o iubȳscȳ și mai mult, și se aducȳ bucuroȳși toate sacrificiile posibile pentru dȳnsa, este neapȳrat de lipsȳ, se li se înlesnȳscȳ după puținȳ existȳnȳa. Se li-se indulȳscȳ după puținȳ viațȳ prin legȳ emanȳte din dorințele și așteptȳrile lor; ȳr nu prin atari legȳ, cari sunt în cea mai flagrantȳ contrarietate cu dorințele și trebuințele lor.

Se se aducȳ, înalta casȳ! legȳ, cari se ajute și dezvoltarea celorlalte popȳre din patrie, și deosebi și dezvoltarea poporului romȳn, care după trecutul seu, după sȳrteȳ și pozițiunea sa, este chemat, a fi — în cas de lipsȳ — cel mai sincer aliat al poporului magiar; ȳr nu atari legȳ, cum este și proiectul de sub pertractare, carele numai ar impedeȳ pe romȳni în dezvoltarea și înaintarea lor.

Deci simțȳnd poporul romȳn, cȳ proiectul de sub pertractare este menit al impedeȳ în dezvoltarea sa, menit a se ingera în drepturile bisericeii sale autonome, a se ingera în drepturile familiei, și a impune sarcini grele nesuportabile, i causȳȳ cea mai mare nemulțȳmire și îngrijire, slȳbind tot mai mult și încrederea cu care ar fi se fie cȳtrȳ guvernul statului.

De aceea este datorinȳa nȳstrȳ, cari cȳnȳșcem resensul, îngrijirea și marea nemulțȳmire a poporului, se spunem toate acestea aici, farȳ rezervȳ, și se respingem acel proiect necorespondȳtor și agravatoriu, rugȳnd și pre înalta casȳ se binevoiascȳ și din a sa parte al respinge.

Damele romȳne din Sibiiu.

Damele romȳne din Sibiiu au adresat urmȳtoarea telegramȳ:

Escelențȳi Sale Miron Romanul, metropolit
Budapest

vadászkürt szalloda.

„Corneliȳle romȳne dȳn Sibiiu, îngrijȳte de sȳrteȳ Grȳchilor lor, în aste țȳile de greȳ incercare salutȳ cu mȳndrie pe înaltȳpreasȳnțȳa Ta, pentru cȳ ai tȳlcuit în mod vrednic sentimentele Tale, ale tuturor romȳnilor, și în special ale mamelor romȳne și creștine.

Cu tot devotamentul oferim cȳnuna recunoscȳnțȳi nȳstre, ȳie, Archiereului iubit, carele ca un Scipione împodobit cu aureola creștinȳtȳții dȳn inimile nȳstre ai vorbit.

Acȳsta telegramȳ a fost adresatȳ și archiepiscopului Ioan Vancea, episcopilor: I. Mețȳn și V. Mihȳlyi subscrisȳ de 42 dame sibiene.

Escelențȳia Sa a rȳspuns în aceeaȳși țȳi la adresa dȳmnei Maria Cosma prin urmȳtoarea depeșȳ:

Budapesta 10/3 3 ȳre 20 m. 1891.

Dȳmnei Maria Cosma Sibiiu.

„Te rog se comunici amabilelor dame romȳne dȳn Sibiiu mulțȳmȳta mea cordialȳ pentru recu-

noscinȳa preȳ mare ce mi-o adresarȳ la puțȳnȳul serviciu ce m'am încercat se-l fac națiunii mele în cestiunea, de care toți cu mari îngrijiri ne interesȳm.

ȳr aȳi în 11 a rȳspuns și Preasȳnțȳia Sa episcopul Ioan Mețȳn tot la aceea adresȳ prin urmȳtoarea depeșȳ:

Budapesta 11/3 10 ȳre 35 m.

„Pentru multȳprețȳta atențiune rog a primi și comunica și celorlalte dame romȳne Sibiene cordialȳta mea mulțȳmȳtȳ și binecȳventare archie-rȳscȳ.

Revista politicȳ.

Emigrȳrile în mase și cari de un timp în cȳce iau poporațiuni tot mai mari, dau ansȳ presei se se ocupe în primul loc cu acest fenomen nenatural.

Se scie cu ce îngȳmfare spunea presa magiarȳ, cȳ rezultatul recensȳmȳntului e așa de favorabil și special pentru magiari, încȳt un rezultat mai bun nici nu s'a putut aștepta.

Și tot acȳsta presȳ vine acum și constatȳ cu durere, cȳ Ungaria, care are lipsȳ de atȳtea brațe de lucru se deșȳrtȳ pe țȳi ce merge, locuitorii ei pȳrȳsesc acest „eldorado“ magiar și se duc, ca se-i înghitȳ America.

Durerea presei magiare e cu atȳt mai mare, cȳ tot acei cetȳțȳeni sunt partea cea mai mare magiari de origine, cari duc dar cu ei și o parte din corpul „cavalerescȳi“ națiuni; ȳr dacȳ mereu se va cionti la acest corp, se pot treȳi întrȳ o bunȳ dimi-nȳȳ, cȳ din Panonia cea frumȳsȳ se aflȳ în America, unde nu mai pot domni.

Acestea le constatȳ presa. Ea uitȳ însă se spunȳ greutȳțile, cari apȳsȳ pe norocȳții, cari se hotȳrȳscȳ a și pȳrȳsi casa și vȳtrȳ; uitȳ de dȳrile cele grele și de viațȳ însuportabilȳ, ce i s'a creat țȳranului în Ungaria.

Și ce este mai trist, cȳ toți cei ce pȳrȳsesc „pȳmȳntul unguresc“ și merg se rȳspȳre aer „cos mopolit“ în cele mai multe casuri sunt provȳduți cu pașȳporȳte în regulȳ și cu bani de cȳlȳtorie, pentru cari și-au vȳndut puțȳnȳa moșȳiorȳ, ce le-a mai rȳmas după urgia esecutorului.

Și acești ȳmeni sunt prinși de gendarmarie la marginea țȳrei, li se iau banii și întȳrși îndȳrȳpt sunt siliți se flȳmȳndȳscȳ în „eldorado“-ul magiar; pașȳportul, plȳtit scump nu le-a fost de nici un folos; numai statul a avut venit, sporind și ei cu un grȳunte venitul cȳilor terate.

Sunt triste aceste lucruri și e timpul suprem, cȳ bȳrbașii puși în fruntea afacerilor statului se în grȳiascȳ pentru sanarea acestui rȳu. —

De multȳ vreme și mult svon s'a facut cu încheerea unei convențiunii între monarchia nȳstrȳ și Germania. Convențiunea economicȳ, ar fi întȳrit și mai mult legȳturile politice amicabile dȳntre aceste douȳ state.

Auspiciile, sub cari s'au început negocȳierile pȳreau de tot favorabile și se credea, cȳ în cele din urmă vom avȳ o convențiune favorabilȳ cu Germania.

Se vede însă, cȳ cei din Germania sciu mai bine se se îngrijȳscȳ de cojoc. În urma evenimentelor tulburȳtoare, ce s'au ivit în Germania, s'au rȳspȳndit sciri cu totul nefavorabile încheerii unei convențiunii. Se afirmȳ, cȳ Germania, care promitea o reducere mare a vȳmilor pentru cereale, acum nu mai voesce se stea de vorbȳ, ci numai în cazul, cȳnd monarchia nȳstrȳ s'ar mulțȳmi cu o reducere forte micȳ a vȳmilor. —

Dȳdatȳ cu schimbarea guvernului în Sȳrbia s'a rȳspȳndit vestea, cȳ regele Milan va sosi la Belgrad. Scirile s'au confirmat. Regele voiaȳer o sosit în Belgrad parte a asista la serbatȳrea cea mare sȳrbȳscȳ, dar mai vȳrtos, pentru-ca se se încredințȳze în persȳnȳ de atitudine ministȳrului președinte Pasici, pe care 'l espulsaze odatȳ. Di Pasici se scie, cȳ e mare rusofil și regelui Milan nu iar veni tocmai la socotȳlȳ, ca Sȳrbia se cadȳ preȳ tare sub tutela Rusiei.

Cronicȳ din Zarand.

Zarand, 25 Februaru 1891.

Jidovii în Zarand. — Cȳteva puncte de întȳrit în comitatul Huniedȳrei.

Cȳlȳtorind cineva dela Halmagiu în sus pe Crișul numit alb pentru farinȳle dela stȳmpurile avutelor mine de aur dela Ruda, Stanija etc. până sus la isvȳrele Crișului, acum 10 ani nu dedȳi decȳt de vre-o douȳ familii de jidovi; tot astfel dacȳ cȳlȳtoriai dela Brad cȳtrȳ Bȳița. Acum însă după 10 ani, în urma conscrierii poporațiunii și cȳlȳtorind prin sate, nu aflȳ decȳt puțȳne sate, unde jidovii se nu și fi facut nu bun culcuș, unde poporul se nu simțȳ urmȳrile așȳdȳrei jidanului în sat. Ba ce e mai mult în comuna Bucuresci — spre rușinea satului — 2 jidane locuesc și țȳn cȳrcimȳ în localul șȳcolei;

ără pruncii sunt în o casă ca vai de ea cu învățătorul lor!

Dar jidovii 'și vîd de meseria lor și meseria lor de căpetenie e cărcima. Țără poporul — o dacă n'ar fi acești români curați! și de și scapătă materialmente, și de și vești, că beutura rachiului face mai mari cuceriri. Noua generațiune degenerază în urma traiului reu și în urma beuturii de vinars. Căci nu vești bînd numai bărbați, — deși pôte că cumpără cucuruzul, — dar bea și femeia, și când femeia a început să bea, familia o vești rostogolindu se în abisul sărăciei. Și în locul și în averea celor scăpătați se ridică adese streinul în primo loco jidovul. Cunosce un jidov, carele de vre-o 8 ani a venit cu o hărățogă de cal, cu o căruță și pruncii, ca vai de el. Astăzi o întrăgă comuna comuna Val... br... ii era subjugată, dacă nu o scotea banca „Auraria” din mîinile lui. Numai vre-o 3—4 familii din sat nu-i erau detoare, și apoi procentele 50% îi făcea, insolvabili omenii. Norocul numai că aprôpe de peire au fost salvați. Asta însă nu e cas singuratic!

Ei dară jidovii de pe aici nu se ocupă numai de cărcimă, lângă cărcimă are și boltiță cu tabac, cu sugări etc., mai dă apoi jupânul și cucuruz pe așteptare, mai adună fîn tîmna și-l dă acum tot pe așteptare primăvara, în timpul din urmă ne inundă și meseriași.

În piața Bradului cine sunt primii păpucari? Jidanii și au în piață — deși până acum cu chiriă — atelierele lor. În primo loco dară suntem amenințați de cel mai periculos element de distrucțiune — în organismul nostru social —

Prelângă jidani au venit și o mulțime de măestrii magiari de pe la Abrud și s'au așezat cu deosebire în Brad; astfel încel deja e lupta între meseriașul român de o parte și magiari-jidovi de altă parte, cari se predomineze piața.

În unele brause cum e tălpăritul românii domină, ei sunt singurii măestrii — un singur magiar este tălpăriu. Mai reu sta lucrul cu ciobotăritul și păpucăria — unde jidovii și magiarii sunt în preponderanță, nu au românii apoi nici un cojocariu, nici un măsariu, nici un faur până acum! Ță dar un punct unde avem să ne întărim, și unde avem lipsă neapărată de elemente române din afară.

Tinerii din loc ce se pregătesc, și cari s'au pregătit pentru numitele meserii nu vor pute în curînd susține lupta. Avis celor ce ar putea afla aici un public gata a-i sprigini. Căci nu trebuie să pierdem din vedere, că Bradul — deși în unele profesii abia are 3—4 măestri d. e. pelărieri cureauari — totuși este interzis măestrilor streini a cerceta tîrgurile de săptămână, altcum foarte cercetate.

Bradul este dară un punct unde măestri români din afară pot afla domiciliare.

Să mergem mai departe. Avem orașele: Baia de Criș, Baita, Hondol, Săcărâmb, Ilia și Dobra, unde numărul meseriașilor e atât de mic, încât a trebuit, să se facă excepțiune dela legea pentru meserii din 1884, și în numitele orașe și astăzi e ertat să mîergă măestrii din alte părți la tîrgurile de săptămână spre a și pute omenii cumpăra dela dîșii articli de lipsă. În aceste opide mai mari sau mai mici populațiunea sau e aprôpe curat română, sau în preponderanță română. Au nu este datorită noastră a tuturor a cerca pe tôte călile posibile a împopora aceste opide cu măestri români, parte din fii nostri, parte din alți tineri și măestrii români din alte părți cum e Brașovul, Sibiuul etc.? În un număr venitoriu vom arăta unele mijloce pentru curarea reului. Ce mijloce se luăm contra jidovilor? Cum să ne înmulțim meseriași în aceste părți?

Cronică din Budapesta.

Budapesta, 7 Martiu 1891.

(— Primirea din palatul regal. — Cât va rămâne artistul Reményi în țără? — Pregătiri militare în Rusia. — Disolvarea dietei și opozițiunea. — Pescarii și morarii din Budapesta. — De ce a disolvat Taaffe Reichsrathul? — Austria federativă. — Academia Patti și generalul Boulanger — Scandalul din Cluș —.)

În palatul regal din Buda de patru ani încôce acum fu pentru prima oară primirea solemnă. Miniștrii, aristocrații, deputați, consuli statelor străine, generalii, judeii dela forurile înalte, membrii academiei s'au prezentat cu socile și fetele lor. Episcopatul încă s'a infățșat în număr mare. Când societatea întrăgă fu de față au intrat Curtea în sală. M. S. regele cu regina, archiducele Francisc Ferdinand cu archiducesa Isabella, arch. Albrecht cu archiducesa Clotilda, arch. Friderich cu archiducesa Luisa de Coburg, archd. Wilhelm cu archiducesa Maria Dorotea, în urmă archd. Iosif August cu prințul Filip de Coburg.

M. S. regina purta un vestmînt negru în doliu, mînuși negre, pe pept cu ordul stelei acoperit în negru. Dama de curte încă erau îmbrăcate în doliu. M. S. regina a conșat cu cele mai multe

dame, ce erau de față; apoi a distins și pe d-sorele presente cu câteva cuvinte. Damaele tinere erau îmbrăcate în costume albe de bal. M. S. regele presumpțivul clironom Francisc Ferdinand au conșat cu domni în limba magiară și germană. La 10 ore s'a servit tea, când la 11 ore curtea s'a retras în despărțemintele sale, și publicul după acesta s'a îndepărtat.

Artistul Reményi concertăză în provincie. În Debrețin la banchetul dat în onôrea lui a dis, că va rămâne în țără până în Octombrie; apoi va da în America 224 de concerte; după aceste se va așeza definitiv în Ungaria. În calea către Oradea-Mare trenul zăbovesce patru ore în Püspök-Ladány; în acest timp Reményi a cântat pe violină gratis publicului adunat la gară. Aici în Budapesta a concertat în 4 Martiu la 8 ore s'era în reduta orașului cu piesele: Mendelsohn „Concurența pe violină”, Chopin „Nocturna” Moskovski „Valse”, Habanera „Carmen”, Paganini „Caprices”, și cu doine unguresci. N'a lipsit entuziasmul și aplausele frenetice.

D-na Lenke Beniczky — Bajza, cea mai vestită literată magiară, a plecat de aici la Arad, unde în societatea Kôlcssey a cetit o disertațiune; apoi s'a infățșat la balul românesc; și a luat parte la un picnic dat în onôrea ei.

Un corespondinte militar alui „Pester Lloyd” scrie multe de tôte despre pregătirile militare ale Rusiei. Dacă ar fi să credem mirosului acestui corespondinte, Rusia se pregătesc cu patru armate pentru locuri deosebite; două în contra Europei, una în contra Asiei, una în contra Africii! Scopul Rusiei ar fi cuceriri nouă în Europa! Cazacii dela Orenburg, Don, Terek, Kuban și Ural sunt dislocați spre apus; în locul lor se asentează ficiori și se formăză trupe nouă. Pria armele cu repetițiune Austro-Ungaria și Germania astăzi sunt în avantaju față de Rusia, care numai preste 3—4 ani și va pute provede armata sa întrăgă cu asemenea puscii; până atunci se va așeza și mai mare armată în còstele Austro Ungariei și Germaniei. Corespondentul conchide, că „alianța defensivă” austro-italiană germană încă trebuie să continue cu pregătirile de resbel.

Desbaterile proiectului de lege pentru jurisdicțiunea consulară a dat ansă opozițiunei a reinpros-peta scandalale din anul trecut; góna opozițiunei s'a îndreptat în contra ministrului Szilágyi. Foile guvernului într'acesta au început a scrie despre eventuala disolvare a camerei deputaților încă înainte de sărbătorile Pascilor, și că imediat după aceea ar urma alegerile nouă. Acuma se desmînteso scirile despre disolvare cu acel adaus, că dacă opozițiunea va rămâne în linisce, domni deputați nu vor fi trimiși acasă până pe anul viitoriu.

Carnevalul trece; despre prețul carnei v'am scris deja.

(Va urma.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

B.-Huedin 3 Martiu n. Alegătorii români din cercul electoral al B.-Huedinului au ținut astăzi o adunare imposantă în curtea cea mare dela hotelul „Csillag” nefind în tot Huedinul o atare sală cari se cuprindă numărul cel mare al alegătorilor român adunați. Peste 600 de alegători erau adunați.

Deja des de dimineță se vedea o mișcare viue prin oraș, veniau alegătorii ca ploia de pe tôte stradele către localul destinat pentru adunare, care era să protesteze sărbătorește contra proiectului de lege despre „kisedovuri”.

Deodată însă se lățse vestea, că protopretorele a interzis ținerea adunării, la aușul căreia mulțimea pe aci era a se nelinisci.

Sosescă însă unul dintre d-ni convocatori și dispunînd despre licența în scris dela comitetr i-a tăiat protopretorelui gustul de a interzice o adunare românească pacinică. La aușul acesta, adevă a adunarea tot are să se țină, poporul a erupt într'un frenetic „Să trăescă”.

La 11 ore sosind bătrânul protopop din Almaș, Reverend. D. Basiliu Poruț fu primit de mulțime cu strigări „să trăescă”, care dn protopop în calitate de președinte prin câteva cuvinte însuflețitoare, arătînd scopul adunării noastre de aci declară adunarea de deschisă.

După constituirea clubului electoral, cere cuvîntul dl preot din Morlaca I. Popp și într'un discurs foarte bine potrivit, des întrerupt de aprobările adunării, cu vocea oratorică cunoscută combate nisun-țele magiarisătore ale șovinistilor dela putere.

La finea discursului prezentăză alegătorilor un proiect de rezoluțiune pe baza căruia alegătorii români din acest cerc protestăză solemn contra celui mai nou atac îndreptat contra existenței noastre naționale.

Acum apare pe tribună tînărul învățătoriu din Mănășturul ung. dl Vasile Teotelecan, care în discurs foarte acomandat, des întrerupt și aprobat prin

aclamările adun. rosti în limba poporului, înțeles de toți, măduos și pătrunzător la inimile auditorilor cu o voce clară și departe sunătoare pledăză pentru acceptarea proiectului de rezoluțiune prezentat de înainte vorbitorul dl Popp.

Acest discurs al dlui Vasile Teotelecan pe aarele pentru prima dată 'l vedem apărînd cu talentele sale în mijlocul unei adunări atât de imosante a întărit în mine convingerea, că câtă vreme în fruntea școlilor noastre vor funcționa astfel de învățători nici o dată nu se vor realiza dorințele concetățenilor magiari; nu, căci acest fel de învățători cum e și dl V. Teotelecan și știu ocupa poziția lor hotărătore nu numai înaintea elevilor ci și în public, înaintea lunei. Acesta e o nouă dovadă despre aceea că învățătorii și pricep chemarea lor pe deplin în tôte împregiurările.

Astfel dela dl Teotelecan ne putem astepta cu tot dreptul la un bun și inteligent orator și un zălos și trainic luptător pentru cauza noastră românească. Nu pot decât să-l felicitiez pe dl Teotelecan și pe acesta cale pentru succesul obținut pe tribuna oratorică înaintea lor 6—700 alegători.

Ar fi de dorit a publica în diariul acesta discursul prea frumos al dlui Teotelecan.

Și că succesul a fost neacceptat de bun s'a dovedit prin desele și freneticele aplause și aprobări întreruptătoare ale ascultătorilor, cari aprobări păreau a nu mai avé sfârșit. Recomandînd proiectul de rezoluțiune spre primire acesta s'a primit cu un furtunos de „se trăsă”, — „îl primim” etc. A fost de tot frumos în discursul dlui Teotelecan cum a ilustrat noul atac contra limbei, credinței, datinilor și obiceiurilor noastre, apărute de strămoșii noștri cu pericolul vieții timp de 17 sute de ani pe plăiurile frumoșe ale „Daciei Traiane”.

După acesta ne mai fiind nimenea insinuat la cuvînt, emușându se de primită rezoluțiunea protestătoare, Rdv. D. președinte între adunările adunării închide adunarea.

Nupă acesta a urmat banchetul din hotelul „Csillag” la care au luat parte aprôpe 50 persoane, fiind de față și dl pretor de aci Bartha, care ex offo au fost și la adunare și care și-a exprimat de repetiteori bucuria pentru buna ordine a adunării. S'a ridicat mai multe toaste pentru erori dîlei, Rev. D. Basiliu Pnruț, Ioan Popp și Vasile Teotelecan, pentru opinea română s. a.

Terminându-se și acest banchet în ordinea cea mai esemplară s'au depărtat fie-care la ale lor.

F.

Varietăți.

* (Personal.) Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul s'a reîn-tors din Budapesta cu trenul de ași dimineță.

* (Iubileul de 25 ani al domnirii regelui român.) Din Bucuresci se anunță, că curtea română va încunoscinta pe curțile străine despre sărbarea iubileului de 25 ani și tot deodată le va invita ca să ia parte la solemnităte.

* (Constituire). Societatea de lectură a junimei române din Budapesta „Petru Maior” constituidu-se din nou a ales de: președinte pe Nicolae Șerban de Voila drd. în drept.; vice-președinte: Iosif B'aga student filosof; secretari: Eugen de Leményi student iurist; casariu: Ccstantin Sotir student iurist; controlor: Ioan Petroviciu student filosof; bibliotecariu: Mihai Ciuta stud. iurist; econom: Petru Anca student iurist; notari: Alesandru Străvoiu student iurist și George Iuga student filosof. În comisiunea literară: Valeriu Brăncuș student filosof; Atanasu Brădean stud. med., Ioan David student iurist, Antoniu Cighi student filosof, Petru Hubian student med., Alesandru Marta student iurist, Emilian Popescu student filosof. Redactor la foia societății „Rosa cu ghimpi” Georgiu Pop student filosof; colaboratori: Ioan Bunea, student filosof și Valeriu Onițiu student filosof.

* (Invitare). Comitetul central al „Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiuului” va ținé Duminecă 3/15 Martiu 1891 în sala cea mare a școlii gr. or. din comuna Poplaca o întrunire agricolă, la care se va discuta despre înființarea unei reuniuni rurale de credit. eventual și despre alte cestiuni. La acesta întrunire sunt poftiți tôte membrii și spriginitorii reuniunei noastre, precum și cei ce se înteresăză de progresul agriculturii la noi. Începutul la 12 ore din zi.

Sibiu, 7 Martiu n. 1891.

Comitetul central al reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiuului.

* (Împăratul german la Viena) Precum se anunță din Viena împăratul german Wilhelm va sosi în Septembrie în capitala monarhiei și va lua tot deodată parte și la manevrele cele mari în Austria.

* (Trenuri de plăcere.) Direcțiunea căilor ferate române va arangia cu ocaziunea sărbătorilor

din Maiu trenuri de plăcere între București și celelalte orașe ale României.

* (Expozițiunea din Caransebeș.) Expozițiunea ce a avut loc în Caransebeș a avut succes bun. La expozițiune au trimis obiecte și o mulțime de țărânce. Lucrările lor au fost admirate de străini. Au fost espuse obiecte lucrate de mâna femeii române înainte cu 50, 70 și 100 de ani.

* (Congres geografic internațional în Budapesta.) Societatea geografică din Budapesta în ședința sa ultimă a luat concludul, ca să facă pregătirile pentru ținerea unui congres geografic internațional în Budapesta. Congresul se va ține în timpul sărbătorilor de o mie de ani a Ungariei. Ministrul Csáky și Baross au asigurat pe societate de concursul lor.

* (Vărsări de apă.) Dunărea, Tisza, Mureșul, Moldova au crescut în mod înfricoșat. Din Ungaria, Banat, și Boemia vin cele mai desperate sciri despre creșterea apelor, cari în furia lor inundă și amenință multe orașe situate în apropiere. Strigolul, Pojonul, Praga etc. sunt în mare pericol.

* (Reedificarea Veneției.) Din Veneția se anunță, că comisiunea însărcinată cu chibzuirea unui metot, cum s'ar putea reedifica orașul Veneției și adică stradele, piețele și canalurile ei, a ținut zilele acestea o ședință, la care au luat parte cei mai renumiți arhitecți ai Italiei, între alții și arhitectul Camillo Voito din Milano. Mulți dic, că acesta nu se va putea face din cauza imenselor spese, cu cari ar fi îngreunat reedificarea și regularea vechiului oraș al puternicilor dogi de odinioară.

Mulțamita publică.

Comitetul arangiator al balului român ținut la 30 Ianuarie v. a. c. în favorul bibliotecii scolare capit. rom. gr. ort. din Sas-Sebeș au încasat cu această ocaziune suma de 148 fl. 50 cr.

Substrăgându-se spesele în suma de 103 fl. 50 cr., rămâne un venit curat de 45 fl. v. a. menit pentru sporirea bibliotecii scolare.

Abstrăgând dela câștigul material, ce l'a adus balul menționat, comitetul arangiator a avut în vedere foarte mult

și câștigul moral prin care s'a ridicat viața societății române, în respectul prim vorbesc cifrele sus amintite. Accentuând acesta nu putem trece cu vederea mai cu seamă pe acei P. T. domni cari au binevoit a mări câștigul material prin suprasolvirile făcute. Acei domni sunt:

Ioan Drăgan, notariu public 5 fl., Forró Gergely 5 fl., Nicolau Beu, hotelier 3 fl., Dr. Pompiliu Isac, avocat 1 fl. Sabin Savu, notariu 1 fl., Fridrich Umling 1 fl., toți din Sebeș, Nicolau Oncescu notariu în Răhau 1 fl., Dna Moga din Săscior, 1 fl., Simion Munteanu notariu în Săsciori 2 fl., Teodosiu Lobonț, proprietariu în Hepria 1 fl., Ioan Rusan proprietariu în Mesentea 1 fl., ér pe cale privată au încurs pentru acest bal dela dl Dr. Ioan Moga, medic în Sibiu 1 fl., și dela dl Nicolau Damian, par. în Balșa 1 fl.

În respectul al doilea au lucrat la reușita bună a balului, Preaestimății domni, dămine și d-șore, cari ne-au onorat cu prezența, luând parte activă la acel bal. Din acest motiv comitetul arangiator vine prin acesta a-și exprima cea mai caldă mulțumită tuturor acelor cari atât moralicesc cât și materialicesc au contribuit la reușita balului român arangiat în numita zi.

Sas-Sebeș, în 22 Februarie, 1891.
Pentru comitetul arangiator.

Avram David.

Cu ocaziunea producțiunei declamatorice musicale dată de corpul învățătoresc din Sas-Sebeș la 30 Ianuarie st. v. a. c. spre scopul înființării unui fond coral au intrat la casă suma de 48 fl. 27 cr. Din această sumă s'au spesat pentru arangiamente 16 fl. 27 cr. rămânând ca venit curat 32 fl.

Suprasolvirii au încurs dela următorii P. T. domni:

Ioan Bojița, avocat, N. Beu, hotelier câte 1 fl. 40 cr. Ioan Ohniț, comerciant 70 cr. Avram David, preot., Raveca Stefan, Sabin Savu, notariu în Pian, Ioan Rusan proprietariu în Mesentea, Teodosiu Lobonț, proprietariu în Hapria, Nicolau Oncescu notariu în Răhau, Aron Șerb, învăț. în Poiana fiecare câte 70 cr. — Sergiu Medean preot 60 cr. Constantin Crețescu, comerciant toți din Sebeș. Ioan Stoicuța, preot, Stefan Morariu, proprietariu, ambii din Săsciori — toți câte 40 cr. — Simion Baci, Nicolai Herbai, ambii din Dobra, câte 50 cr. Savu Cățana propriet. în Laz 70 cr., Vasile Mihu, preot în Căcova, Nicolau Dura învăț. în Răhau, și Ioan Bota învăț. în Cetea — câte 20 cruceri.

Corpul învățătoresc și ține de datorință a aduce și pe această cale acelor preaestimați domni precum și celor cari prin prezența lor au încurajat întreprinderea sa cea mai caldă mulțumită.

Sas-Sebeș, în 22 Februarie, 1891.
Pentru corpul învățătoresc

Avram David
director.

Loterie.

Mercuri în 11 Martie 1891.

Sibiu: 80 69 12 53 51

Bursa de Viena și Pesta.

Din 9 Martie 1891

	Viena	B.-Pesta
Renta de aur ung. de 4%	—	—
Galbin	5.42	5.39
Napoleon	9.12	9.09
100 m. ce nemțesci	56.40	56.35
London pe (poliță de trei luni)	115. —	114.90

Nr. 4540.

[43] 1—3

Publicare de licitațiune.

Pentru asigurarea furnisării petrișului (prundului) de lipsă în anii 1891 și 1892 pe toate drumurile publice municipale de pe teritoriul comitatului Sibiu se escrie prin acesta pertractare concursuală, ce se va ține prin oferte scrise și închise în **24 Martie 1891 la 10 ore a. m.**, la vicecomitele comitatului Sibiu în edificiul comitatului.

Se provocă deci toți aceia, cari doresc a întreprinde această licitație a și subterne ofertele la vicecomitele comitatului cel mult până la ora amintită a zilei desfpte pentru pertractare. Ofertele intrate mai târziu, precum și telegra mele intrate ori și când nu se vor lua în considerare.

Pe cuvertul ofertului provădut cu 5 sigile și timbrat după reguă e a se scrie deasupra adresei lmpede numele acelei linii sau părți de drum, la care se referă ofertul.

Ofertele sunt de a se compune după formularul și conspectul de împărțire, care amb-le se pot vedea la oficiul r. u. de construire de aici.

La ofert trebuie alăturată cuitanța despre depunerea vadiului la cassa comitatensă.

Vadiul trebuie se constea cel puțin din 5% a sumelor prețurilor, care le promite oferentul după cuantitatea de petriș, pusă în conspectul de împărțire, care conspect servese de basă la pertractare.

Bani gata sau obligațiuni nu se primesc cu ofertul.

Conspectul despre împărțirea petrișului de furnisat, contractul de furnisare și condițiunile specifice, se pot ceti la oficiul r. u. de construire din loc (casa comitatensă odaia Nr. 39) în orele ordinare de oficiu.

Sibiu, în 9 Martie, 1891.

Vicecomitele comitatului Sibiu:

Thalman m. p.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1890.

Budapesta—Predea					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copșa mică—Sibiu							
	Tren accele- rat	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone		Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone		Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone		Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone								
Viena	3.25	8.—	10.50	—	București	7.35	—	—	4.45	Viena	8.—	10.50	3.52	—	12.59	4.51	—	12.59	4.51	Copșa mică	4.05	10.47	7.10	—	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10	Predeal	1.08	—	4.10	9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	1.39	—	5.27	—	1.39	5.27	Șeica mare	4.35	11.17	7.43	—	
Szolnok	11.22	4.05	11.07	9.28	Timiș	1.37	—	4.50	9.41	Szolnok	4.20	11.18	1.02	—	1.56	5.44	—	1.56	5.44	Lónneș	5.16	11.58	8.27	—	
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.38	Brașov	2.13	—	5.50	10.17	Arad	8.10	3.50	5.27	—	2.23	6.06	—	2.23	6.06	Ocna	5.47	12.29	8.59	—	
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51	{	2.43	4.00	—	10.32	{	2.20	4.10	5.50	{	2.49	6.28	{	2.49	6.28	Sibiu — Copșa mică					
	2.32	7.11	3.09	2.06		3.12	4.44	—	11.18		2.34	4.22	6.02		3.37	6.56									
Mező-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46	Feldiára	3.32	5.20	—	11.30	Glogovaț	2.34	4.46	9.23	Deva	—	3.53	7.26	—	3.53	7.26	Sibiu	7.35	4.34	9.50	—
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40	Agostonfalva	3.47	5.47	—	11.51	Györök	3.05	4.46	9.23	Branicica	—	4.18	7.48	—	4.18	7.48	Ocna	8.02	4.58	10.14	—
Bratca	—	—	4.54	4.03	Homorod	4.20	6.35	—	12.27	Pauliș	3.23	4.58	6.34	Ilia	—	4.43	8.10	—	4.43	8.10	Lónneș	8.30	5.25	10.40	—
Bucia	—	—	5.14	4.25	Hașfalău	5.25	8.12	—	1.35	Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52	Gurasada	—	4.53	8.20	—	4.53	8.20	Șeica mare	9.05	5.55	11.10	—
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51	Sighișoara	5.45	8.47	—	1.59	Conop	—	5.38	7.33	Zam	—	5.21	8.48	—	5.21	8.48	Copșa mică	9.34	6.20	11.35	—
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32	Elisabetopol	6.12	9.29	—	2.32	Bézaava	—	5.53	7.33	Soborșin	—	5.56	9.17	—	5.56	9.17	Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs				
Stana	—	—	6.38	5.49	Mediaș	6.33	10.10	—	2.59	Soborșin	—	6.33	8.20	Bézaava	—	6.46	9.54	—	6.46	9.54	{	5.30	11.17	5.31	
Aghireș	—	—	6.59	6.17	Copșa mică	6.46	10.32	—	3.13	Zam	—	6.58	8.49	Conop	—	7.02	10.09	—	7.02	10.09					Reghinul-săs.
Ghirboul	—	—	7.11	6.23	Micăsasa	6.48	10.42	11.47	3.18	Gurasada	—	7.38	9.32	Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38	—	7.36	10.38	Cucerdea	2.55	8.20	2.56	—
Nădișul ung.	5.49	—	7.24	6.44	Blaș	7.22	11.37	12.32	4.03	Ilia	—	7.54	9.51	Pauliș	6.06	7.50	10.51	—	7.50	10.51	Cheta	3.25	8.53	3.26	—
Cluș.	6.02	10.35	7.39	7.04	{	—	11.52	12.44	4.14	{	8.14	10.18	10.18	Györök	6.24	8.03	11.03	—	8.03	11.03	Ludoș	3.41	9.11	4.42	—
	6.12	11.02	7.54	8.30		7.51	12.23	1.06	4.36		8.43	10.44	6.53	8.26	11.27	Glogovaț	6.53	8.26	11.27	—	8.26	11.27	M. Bogat	3.56	9.39
Apahida	6.27	11.23	8.11	8.55	Teiuș	7.58	1.23	1.30	5.06	Simeria (Piski)	—	9.12	11.14	Arad	7.06	8.88	11.38	—	8.88	11.38	Cipeu-Iernut	4.33	10.18	4.34	—
Ghiriș	7.30	12.42	9.18	10.31	Aiud	8.15	1.50	1.54	5.24	Orăștia	—	9.34	11.39	{	7.45	9.05	12.10	—	9.05	12.10	Kerel-Sz.-Pál	4.48	10.34	4.49	—
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19	Vințul de sus	—	2.20	2.16	5.45	Șibot	—	9.56	12.05		Szolnok	11.51	2.25	4.47	—	2.25	4.47	Nireșten	5.11	10.58	5.12
Ujóra	—	1.21	9.56	11.27	Ujóra	—	2.28	2.23	5.51	Alba-Iulia	—	10.17	12.26	Budapesta	1.55	5.50	7.45	—	5.50	7.45	{	5.30	11.17	5.31	
Vințul-de-sus	—	1.33	10.02	11.35	Cucerdea	8.45	2.46	2.39	6.08	Teiuș	—	10.44	12.58	Viena	7.20	1.40	6.05	—	1.40	6.05					Oșorheiu
Aiud	8.41	1.55	10.22	12.02	Ghiriș	9.16	3.33	3.15	6.47	Simeria (Piski) — Petroșeni				Petroșeni — Simeria (Piski)							Reghinul-săs.	7.25	—	7.25	
Teiuș.	8.37	2.14	10.39	12.26	Apahida	—	5.28	4.32	7.52																Simeria
Crăciunel	8.42	2.24	10.57	1.18	Cluș	10.36	6.05	4.53	8.10	Streiu	7.54	12.12	4.32	Banița	6.45	11.23	4.49	—	11.23	4.49	{	7.24	5.54	10.20	
Blaș	9.14	3.02	11.36	2.11	Nădișul ung	—	6.42	5.48	8.50	Hațeg	8.45	1.08	5.20	Crivadia	7.26	11.57	5.24	—	11.57	5.24					Reghinul-săs
Micăsasa	—	3.33	12.04	3.23	Ghirboul	—	6.58	—	9.05	Pui	9.39	2.03	6.15	Pui	8.07	12.33	6.04	—	12.33	6.04	Oșorheiu	—	10.—	9.53	
Copșa mică	9.49	3.48	12.23	3.46	Aghireș	—	7.24	6.11	9.19	Crivadia	2.51	2.51	7.03	Hațeg	8.51	1.19	6.43	—	1.19	6.43	Nireșten	7.44	6.14	10.39	
Mediaș	10.07	—	12.39	4.27	Stana	—	7.47	—	9.43	Banița	11.26	3.30	7.28	Streiu	9.41	2.09	7.28	—	2.09	7.28	Kerel-Sz.-Pál	8.07	6.37	11.02	
Elisabetopol	10.30	—	1.08	5.39	Huiedin	12.01	8.27	6.43	10.02	Petroșeni	12.—	4.02	8.15	Simeria	10.20	2.47	8.—	—	2.47	8.—	Cipeu-Iernut	8.29	6.58	11.23	
Sighișoara	11.06	—	1.50	6.02	Ciucia	12.31	8.49	7.12	10.41	Arad — Timișoara				Timișoara — Arad							M. Bogat	9.02	7.28	11.53	
Hașfalău	11.21	—	2.06	7.51	Bratca	—	9.28	—	11.13																Arad
Homorod	12.37	—	3.20	8.36	Rév	1.10	10.04	7.51	11.32	Aradul-nou	—	6.40	4.40	Mercuzifalva	7.23	1.59	—	1.59	—	1.59	Cheta	9.51	7.57	12.22	
Agostonfalva	—	—	3.56	9.10	Mező-Telegd	1.36	10.41	8.17	12.07	Németh-Ságh	—	7.05	5.05	Orczifalva	7.49	2.19	—	2.19	—	2.19	Cucerdea	10.23	8.25	12.50	
Apăța	1.26	—	4.19	9.44	Oradea-mare	2.01	11.06	8.42	12.41	Vinga	—	7.33	5.33	Németh-Ságh	8.37	3.03	—	3.03	—	3.03	Simeria (Piski) — Hunedóra				
Feldioara	1.47	—	4.44	9.44	P. Ladány	3.31	3.31	10.09	3.03	Orczifalva	—	7.56	5.50	Aradul-nou	9.09	3.41	—	3.41	—	3.41	Simeria (Piski)	11.05	8.38	—	—
Brașov	2.23	—	5.30	9.48	Szolnok	5.11	6.35	11.51	5.10	Mercuzifalva	—	8.14	6.06	Arad	9.25	3.55	—	3.55	—	3.55	Cerna	11.26	8.59	—	—
Timiș	3.15	—	6.14	11.23	Budapesta	7.15	6.50	1.55	8.15	Timișoara	—	9.04	6.50	Turda — Ghiriș											
Predeal	3.47	—	6.45	12.03	Viena	1.40	3.—	7.20	6.50	Ghiriș	7.40	10.50	3.56												9.30
București	9.30	—	11.35	—																					
Murăș-Ludoș—Bistrița					Bistrița—Murăș Ludoș					Ghiriș — Turda					Turda — Ghiriș					Hunedóra — Simeria (Piski)					
Murăș-Ludoș	—	—	—	4.—	Bistrița	—	—	—	1.16	Ghiriș	7.40	10.50	3.56	9.30	Turda	6.05	9.40	2.40	8.20	Hunedóra	41.55	9.28	Simeria (Piski)		
Țaga-Budatelic	—	—	—	7.07	Țaga-Budatelic	—	—	—	4.15	Turda	8.—	11.10	4.10	9.50	Ghiriș	6.25	10.—	3.—	8.49						
Bistrița	—	—	—	9.59	Murăș-Ludoș	—	—	—	7.21	Sighișoară—Odorheiu					Odorheiu—Sighișoară					Hunedóra — Simeria (Piski)					
																				</					